

Սթանտարտ լրագրոյ թէհրանի թղթակիցը քանի մը մանրամասն տեղեկութիւններ կուտայ Բէնճէի ճակատամարտին վրայ, որ թէեւ ժամ մը տեւած, բայց կարի արհեստաւոր եղած է, զի Աֆղանաց կորուստն, ըստ վերջին տեղեկութեանց, 960 մարդու կը հասնի: Սթանտարտ լրագրոյ նոյն թղթակիցը կը ծանուցանէ նաեւ թէ, Լիւմատըն զօրավարն է իւր ուղեկիցը՝ ձեռն փոթորկի մը բռնուեր են Սէֆէտ-Քաջ կոչուած տեղւոյն մօտ: 17 զօրականք և 50ի չափ զբաւստ իրենց կեանքը կորուսեր են: Բազմաթիւ վրաններ հովէն քուերը տարուեր և սպայից զոյքերը մեծապէս վնասուեր են:

Աւասիկ Քամարոֆ զօրավարին նոր տեղեկագիրն, որ Բէնճէի զբաւումը կը ծանուցանէր, և զոր հրատարակած է կառավարական Մէսսաթէ լրագիրը:

«Քամարոֆ զօրավարին մարտ 23 ապրիլ 7 թուով մէկ տեղեկագիրն նայելով, Աֆղանեան զօրաց մնացեալ մասն Հէրաթ փախեր են: Աֆղանաց կորուստն նախապէս ծանուցածէն շատ աւելի է: Անոնցմէ բազմաքանակ ցուրտէն և նոթուած են մեռած են: Ուրդէն 12 օրէ ի վեր կը ձկնէ և կ'անձրեւէ: Պալա-Միւր-ղապի մէջ Լիւմատըն զօրավարին թողած բանակեալը հոյ ճարակ եղաւ Աֆղանաց կողմէ: Անգլիացաց ռազմավարքն ու պաշար տանող ուղտերէն մէկ մասն հայտնուեցան Սարիգ-Թիւրքմէններէն: Անիշխանութեան տառաքն առնելու համար Բէնճէի մէջ տաժամեայ վարչութիւն մը կը կազմաւորի: Զօրախումբ մը պիտի մնայ ի Թաշ-Քէօթ-ըիւ, և այս միջոցիս նոր յառաջխաղացութեան մը որ և է պատճառ չկայ»:

Լոնտոնէն ապրիլ 18 թուով կը հեռագրեն թէ, տեղւոյն քաղաքական սկիզբոյ մէջ մեծ յուզում պատճառած է Պ. Քաթիքոֆի տնօրէնութեամբ հրատարակեալ Մոսկուայի կաղէթին մէկ նորագոյն յօդուածն, որ անդամ մ'էս կը յուզէ այն ծրագիրն, զորմէ անցեալ տարին ևս կը խօսէր Պ. Քաթիքոֆ, այն է՝ Գերմանիոյ թողուլ վիսթլիւ գետին ձախ եղերքն՝ վարչաւոր քաղաքին հետ: Եթէ Ռուսական կառավարութիւնը կ'ըսեն Լոնտոնի մէջ, իրօք կը խորհի Գերմանիոյ թողուլ Ռուսական Բոլոնիոյ մէկ մասն, անշուշտ սա նպատակաւ է որ, կ'ուզէ Գերմանիոյ աջակցութիւնն շահիլ Կեդրոնական Ասիոյ խնդրոց մէջ, վաղ կամ անագան զէջրաթ գրաւելու և ապա՝ Պարսկական կառավարութեան աջակցութեամբ՝ ապահով ճանրայ մը բանալու համար դէպ ի Պարսկական ծոցը:

Մոսկուայէն ապրիլ 18 թուով կը հեռագրեն:

«Մոսկուայի կաղէթը Տիւրքմէն նամակ մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ, Ռուսիա չկրնար վրստահիլ Պարսկական կառավարութեան նպատակաւ ընթացքին վերայ, եթէ պատերազմ ծագի Անգլիոյ հետ: Դեռ վերջին օրերս Ռուս ուղեւոր մը արտաքսուեր է Խորասանի նահանգէն, մինչ Անգլիացիք ազատ մուտք ունին անդ»:

«Արապապի մէջ, որ նոր երկաթուղոյ դուռն է, տեղւոյն գործունէութիւն մը կը ըլլէ, և ուղեւորք դժուարաւ կ'ընդունուին անդ: Տիւրքիսի մէջ, կաւկասիոյ զօրաբանակին սպայակոյտին անգամ

Ձէլէնոյ զօրավարն յաճախ զինուորական հրապարակային դասախօսութիւններ կ'ընէ սպայից և կեդր. Ասիոյ ու մանաւանդ Հէրաթի վերաբերեալ խնդրոց վրայ կը խօսի: Հէրաթի ամբողջութեամբ, ըսել է իւր վերջին հրապարակային դասախօսութեանց միոյն մէջ, անկանոն զօրաց միայն կրնան լրջօրէն դիմագրել»:

Անգլիոյ երեսփ. ժողովոյ ապրիլ 18ի նստին մէջ, Ար. Ս. Նորթքոթ հարցոյց կառավարութեան թէ կրնա՞ր նոր տեղեկութիւններ տալ Աֆղանեան խնդրոց վրայ, և թէ մանրամասն տեղեկութիւններ ըստացած էր մարտ 30ի և յաջորդաւոր զէպքերուն վրայ: Պ. Կլաւտոնը պատասխանեց թէ, նախարարութիւնը ճիշդ և մանրամասն տեղեկութիւններ չունի, բայց Լիւմատըն զօրավարէն ծածկագիր երկայն հեռագիր մ'ստացած էր, որոյ թարգմանութիւնը դեռ չէր աւարտած, որպէս զի կարենար ժողովոյ ներկայել:

Բայց, յարեց նախարարապետն, կարող ենք այժմէն լուսաւորել կարեւոր կէտ մը: Քանի մ'օր առաջ ըսած էի թէ, Էթաթ հարկաւորեալ տեսակցութիւն մը ունեցած էր Ռուսական սպայակոյտի պետին հետ, և թէ այս վերջինն յայտարարած էր թէ տեղեկութիւն չունէր, մարտ 17ի կարգադրութեան, որ կը ծանուցանէր թէ Ռուսական Աֆղանեան զօրքերը պէտք չէ իրենց յատուկ դիրքերէն յառաջ խաղան: Յայնժամ տարտիտոյ կայ այս տեսակցութեան թուականին վրայ, բայց այսօր աներկբայ կ'երեւի թէ մարտ 29էն երկու կամ երեք օր առաջ տեղի ունեցած էր, և թէ, հետեւեալէս, Ռուսական սպայք մարտ 28էն սկսեալ տեղեկութիւն ունէին յիշեալ կարգադրութեան, Գալով այն խնդրոյն թէ ինչու համար այս հրամանաց հակառակ գործած են, վերջին քննութեամբ մը միայն պիտի կըրնայ պարզուիլ այս կէտը:

Պ. Կլաւտոնը յարեց թէ լրագրոց միջոցաւ միայն իմացած է Բէնճէի մէջ Ռուսական վարչութեան մը հաստատութեան լուրը, բայց այս մասին պաշտօնական տեղեկութիւն չէ ստացած: Աոր համար կառավարութիւնն այս մասին որ եւ է զեկուցում չէ ուղղած Բեդրասպուրկի կառավարութեան:

Թէհրանի կողմէն կը ծանուցանէ թէ, Ռուսական դեսպանն հարցուցեր է թէ, Պարսկաց կառավարութիւնը թոյլ կուտայ որ Ասթրապատ գնացող Ռուսական զօրքերը Պարսկական հողէն անցնին, և թէ Պարսից Շահը տուեր է խնդրուած արտօնութիւնը:

Միւս կողմէ, ընդհակառակն, Կ. Պոլսէն ապրիլ 13 թուով առ Տէյի-Նիւզ ուղղեալ հեռագրի մը նայելով, Պարսից Շահը վերջին օրերս առաջարկեր է եղեր Անգլիոյ օգնել իրեն ընդդէմ Ռուսաց: 50 000 (") զօրք պատերազմի ապարէզը պիտի հանէ եղեր:

Սթանտարտ լրագիրը Կ. Պոլսէն առնելով կը ծանուցանէ թէ, Օսմ. կառավարութիւնը նկատելով որ Անգլո-Ռուսական պատերազմէ մը կրնան խառնաշփոթութիւններ ծագիլ, փութով կը ջանայ ընդարձակել կարնոյ ամբողջութիւններն, և թէ Ղազի Ահմետ-Մուսթաֆա փաշային Ռուսական յանձնարարի մը հետ կարին ուղեւորներ տեղւոյն պաշտպանողական դրութիւնը քննելու:

և անդ. ներմուծելի բարւոքութիւնը ցոյց տալու համար:

Պրիւսիա տը Լիւ զօրավարն Հոյնէն պաշտօնագրէն կը հեռագրէ փարիզի կառավարութեան թէ, Չիւնական զօրքերն սկսեալ են յետահանանքը դէպ ի Լանկ-Սոն, և Բէրլին այն է՝ Ֆրանսական յառաջացեալ գիրքին շրջակայները հաստատուող զօրքերը դէպ ի Չիւնական սահմանադրութիւնը կը քաշուին, խաղաղութեան նախնական պայմանագրին համաձայն:

Տէյի-Նիւզ Նիւ-Եորքէն ապրիլ 17 թուով հետեւեալ հեռագիրն հրատարակած է. «Չորեքշաբթի օրն Ասթրապատի Գոյմպիական իշխանութիւնը գերի բռնուող աշտարակ ամենէ փոքրագոյններուն մէջէն 100 հօգի ընտրելով, չուգեանուով ծովուն բացերը տարին և ծովը նետելով խեղդեցին»:

Մինչեւ լրագրոյ մամուլը գրեւորած պահուն, ո՛չ Լոնտոնէն և ո՛չ Բեդրասպուրկէն որ և է քաղաքական հեռագիր չէ եկած Անգլո-Ռուսական վէճին նկատմամբ: Չգիտցուի թէ հեռագրական գործակալութիւնը ինչ պատճառաւ լուսթիւն կը պահէ այն յայտարարութեանց վրայ, զորս Պ. Կլաւտոնը նախընթաց իրիկուն րոպէ է խորհրդարանին առջեւ:

Հալասի ապրիլ 21 թուով հեռագիրն, զոր մեր երէկի թուով հրատարակեցինք, թէ և խաղաղութեան իրող մը կը դնէ Պ. Կլաւտոնը ընդհանր արժեթիւղթոց գիններն օր քան զօր կ'իյնան, և այս՝ լաւագոյն նշան մը չէ խաղաղութեան պահպանման, այլ ընդհակառակն՝ կը հաստատէ թէ, գործերը դէռ ճանրու մը մէջ են Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանն իւրայի տատիճան շնորհեց Ալեքսանդրի դատական քննիչ Ահմետ Իզզէթ օղլու:

Շուէտի Օպար թագաւորին կրտսեր որդին՝ Էօթէն իշխանն երէկ Երլաքի կայսերական պալատան գեղեցկադիր պարտէզն աչքէ անցուց:

Թէհրանէն կը ծանուցանեն թէ, Պոլսոյ Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան անյապաղ մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ:

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, շոգենաւակ պիտի դուրս օտարականութեան նախարար Քեամիլ փաշայի տրամադրութեան ներքեւ, ի դիւրութիւն իւր պաշտօնատան գործոց: Այս մասին հարկ եղած հրամաններն արդէն տրուած են ծովային գործոց նախարարութեան:

Տարտանէյէն կը ծանուցուի թէ, Ռինալտօ անուն անգլիական շոգենաւ մը, որ՝ Ձմիւռնիս հանդիպելէ յետոյ՝ մայրաքաղաքս կուգար, Տարտանէյ հասած պահուն հրաման ստացեր է Քալաթմէնի մէջ 10 օր քարանձիւս կըկու, ըստ որում ճանրան ճիւղալթար ևս հանդիպած է եղեր ամուսնուհուհու համար:

Մոնթիթէօր կ'իմանայ թէ, նախարարաց խորհուրդն՝ արքունի գանձուն մէջ աւանդ պահուած քննադատներուն գողութեան պատճառաւ՝ սրուշը է պաշտօնանկ ընել հանրային պարտուց ընդհ. արհիւրէնութեան համարակալը, գանձապետն և ուրիշ մի քանի պաշտօնատարներ:

Վրսուի թէ Տէրքուի շուրի րնկերութեան վարչական խորհուրդն՝ ի փարիզ՝ հարկ դատեր է պաշտօնանկ ընել զԹէյնոյ պէյ՝ իւր անօրէն-պատուիրակի պաշտօնէն, 4500 դրուշի տմսական մը սահմանելով անոր, և այս պաշտօնէն յանձնել է Պ. Լըթալի:

Գահիրէէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Ռուսիոյ զօրավարն ընդհուպ Լոնտոն ուղեւորելու կը պատրաստուի:

Արեւելեան-Րումէլիի նահանգին ներքին գործոց անօրէն Պ. Նալոֆ, որ քանի մ'օրէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, այս առաւօտ Ազրիանուպոլիս ուղեւորեցաւ, որ կուսակալին հետ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ և ապա փիլիպէ պիտի վերադառնայ:

Պրուսիայէն կը ծանուցանեն թէ ծաղիկ հիւանդութիւնն, որ վերջին օրերս մեծ կոտորած ըրած էր տղայոց մէջ, այժմ գրեթէ բուրոյթին անհետ եղած է:

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, Կ. Պոլսոյ ընդհ. դատաւարը Նաֆիզ պէյ՝ քանի մը հարցաքննիչ դատաւորաց հետ՝ Գաաթիլիզ երթալով, երեք օրէ ի վեր գիշերցերէկ մանրախոյզ քննութիւն մը կը կատարէ վերջին հակահրէական շարժման պատճառն և հեղինակները գտնելու համար, Կ'ըսուի թէ յանցաւորք արդէն արդարութեան ձեռքը կը դնուին:

Փիլիպէ հրատարակեալ թուրքերէն Հիւլալ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ, Արեւելեան-Րումէլիի կառավարական անտուկն 3500 ոսկւոյ գումար մը տուեր է եղեր այն Պուլար մասնախմբոյ, որք Մակեդոնիոյ մէջ յեղափոխութիւն մը յարուցանելու կ'աշխատին:

Պուլարիոյ պատերազմական գործոց նախարար Քանթաքիզէն իշխանն, որ ժամանակէ մ'ի վեր Բեդրասպուրկ կը գտնուէր, Ռուսական մայրաքաղաքէն մեկնել է Սոֆիա վերադառնալու համար: Կ'ըսուի թէ իշխանն իւր հետ կը բերէ այն թնդանութիւնն, զորս Ռուսիոյ կառավարութիւնն ընծայած էր Պուլարիոյ:

Նեոլոսս լրագրոյ Սոֆիայի թղթակիցը կը ծանուցանէ թէ, Բեդրասպուրկէն եկած հրահանգաց համաձայն, Պուլարիոյ պատերազմական գործոց նախարարութիւնն սկսեալ է զինուորական պատրաստութիւններ կատարել, և թէ արդէն 30 անտուկ ռազմավարքը զրկուած են դեռ անձանք մնացած տեղ մը:

Սոֆիայէն եկած նամակներ կը ծանուցանեն թէ, համապաւեն յուզումը նոր երեւոյթ մը ստացած է: Ռուսիացի բաղում փերեղալիք, Պուլարիոյ զանազան կողմերը չըրջագալելով, Ռուսիոյ կայսեր և կայսրուհոյն նկարներն և Ռուսական զօրաց յաղթութիւնները ցոյց տուող պատկերներ կը վաճառեն յոյժ աւանդելու և կամ ձրի կը բաժնեն, և Ռուսիոյ կառավարութիւնը գովելով, անոր զինուորական զօրութիւնը կը նըկարագրեն հրապուրիչ կերպով: Այժմ Պուլարիոյ բոլոր գարեջրոյ փոճառատանց և զինեւտանց որմարը ծածկուած են այս պատկերներով:

Սթամպուլ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ, Վեհ. Սուլթանը ներում չորհրէր է Ապանիոյ կրուտայի ցեղէն Պայրաբտար իսմայիլ Մարթինի պէյի, որ 23 ամսէ ի վեր Շարտարի բերդին մէջ բանտարկուած էր: 1883ի ապոստամբական շարժման մասնակցած լինելուն համար 3 Այս գլխութեան գործն:

յաւ. տպաւորութիւն մը ըրեր է Արարիկացի լեռնականաց մէջ, եւ մասնաւորապէս Կրտսայի ցեղին վրայ, որ անայլալ հաւատարմութիւն խոստացեր է Կայս. կառավարութեան:

— Ոստիկանութիւնը պաշտօնական ազդով մը կը հերքէ այն զրոյցը թէ, ելմտական նախկին նախարար Զիւլիֆէ Էֆ. Նամակ մը զրկուելով կարեւոր դումար մը պահանջուեր է, սպառնալով որ եթէ պահանջուած գումարը չտրուի, իւր աղջիկը պիտի սպաննուի Պաշտօնական ազդը կ'ըսէ թէ, Բաղադըզի նախորդ Գայմազամ Ապպաս Էֆ., Հիւսէյն Աֆէի փաշային կրտսեր փեսային զնգապետ Ռէշիտ Կէ. Բ. Գրան հեռագրատան գիւնին քարտուղար Ասիլ Էֆ. հնարած և ծաւալած են այս զրոյցն, հանրային մտաց մէջ յուզում ձգելու չար նըպատակաւ, և հետեւապէս ձերբակալուելով՝ դատաստանի ենթարկուած են:

— Պետական Բէյքի Մէսէրբէթ շողենաւը 40,000 կենդինար հանքածուխ առնելով, երէկ իրիկուն մայրաքաղաքէ մեկնեցաւ ի Միջերկրական ծով, սոյն ածուխը Օսմ. պահակ շողենաւուց բաշխելու համար:

— Թէեւ փրկուէն ծանոցուած էր Թարիք լրագրող թէ, Արեւելեան Բուսէլի կուսակալ Կաւրի փաշայի և Ռուսական հիւպատոս Պ. Սորոքինի յարաբերութեանց միջեւ ցըրտութիւն ծագած է, սակայն փրկուէն եկած մասնաւոր տեղեկութիւնք բոլորովին կը հերքեն այս լուրն, և ընդհակառակն՝ կը հաստատեն թէ կուսակալին և Պ. Սորոքինի միջեւ յարաբերութիւնը օր քան օր առաւել բարեկամական երեսայթ մը կ'առնեն:

— Ռուսիոյ կառավարութիւնը 400,000 ռուպլի յատկացուցեր է Օտեսայի նաւահանգիստն ամրացնելու համար: Ռուսիոյ բանակին վերատեսչութիւնն՝ Օտեսայի մէջ մի քանակութեամբ ցորեն գնած լինելով, ցորենին գինն անդադար կաւելնայ, մինչ տուններուն և այլ անշարժ կալուածոց արժէքը մեծապէս կը կոտորի ամբակոծութեան մը հաւանականութեան առջեւ:

Թեան մը հաւանականութեան առջեւ, եթէ պատերազմ ծագի:

— Փրկուէն Հիւալ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ, մարտ 31ին Գըղանլըզի մէջ 200ի չափ Պուլղարք գումարուելով, որոշքը են Մակեդոնիա արշաւել, և իրենց այս դիտաւորութեանէն ետ չիենալու համար երդում ըրեր են Պուլղարական եկեղեցւոյն մէջ, Կըսուի թէ Զաղարայի ոստիկանութեան հրամանատարն և Գըղանլըզի ոստիկանապետն ևս ներկայ գտնուեր են այս դումարման:

— Նոյն լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պուլղարական Մարիճա և Նարոսնի Կլաւ լրագրերն թէեւ յաւաքագոյն Մակեդոնիոյ նկատմամբ խռովայող հրատարակութիւններ կ'ընէին, և Պուլղարները Մակեդոնիա արշաւելու կը յորդորէին, սակայն այժմ իրենց լեզուն փոխելով Ռուսական հիւպատոս Պ. Սորքինի փափաքանց համաձայն, յորդոր կը կարգան յեղափոխական մասնախմբոց, որպէս զի առժամապէս դադարեցունեն իրենց յեղափոխական շարժումները, մինչեւ որ Բուռն յանձնէ Օլսիտայի և իւսթրալի նորընտիր Մէտրապոլիտոս Պէրաթները:

— Հռոմոսի մէջ վերջին օրերս յորդանաններ տեղափոխվ, հեղեղներ գոյացեր և մեծ վնաս հասուցեր են հնձոց:

— Սէլանիկի նահանգին հարաւոր տապալուութեան վերաբերմամբ եկած լուրերը գոհացուցիչ են: Սալայն սահմանադրւի միւս կողմն, Սէրէզի դաւառին մօտերը ինչ ինչ պատրաստութեանց շարունակութիւնը կը դիտուի, որ անշուշտ բարեգուշակ չէ Սէլանիկի նահանգին այս մասին բարեկարգութեան ու ապահովութեան համար: Միջոցներ ձեռք առնուած են յետ վանելու համար այն յեղափոխական խումբերը, որք Օսմ. հողը մոտեն կը թուէին մոտաւանդ Տուսիկցայի կողմէ:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Աթէնք 22 ապրիլ:
Թրիքուրի նախարարութիւնն, Երեսփոխանական ընտրութեանց մէջ իւր կրած պարտութեան պատճառաւ, հրաժարական զրկեց թագաւորին, որ ի մօտոյ աստ կ'ապաստուի Գորֆուէն, ուր

պիտի մնար մինչեւ ցգումարումն Երեսփ. ժողովոյ:

Աթէնք 22 ապրիլ:
Թագաւորը վաղն աստ կը հասնի Պէլլոքա 22 ապրիլ:
Կառավարութիւնն Երեսփ. ժողովոյ ներկայեց Պէլլոյ հետ կնքեալ առեւտրական դաշնագիրն և հիւպատոսական պայմանագիրը:
Արտաշինան տալ ընդունեց Ռուսական թագաւորին ընդունելութեան ծախքերն և դատարարներու այրեաց ու որոց ստացուածոց վերաբերեալ օրէնքը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Բաղադըզի ժողովը երէկ ի Ղալաթիա գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Պատր. Գեր. Տեղապահ Հօր, և գլխաւորապէս Պատրիարքական ընդունելութեան խնդրոյն վերաբերեալ:

Ժողովը՝ վսեմ. Սիմօն պէյի՝ կարգադիր յանձնախմբին հետ՝ ունեցած բանակցութիւնը լսելէ յետոյ, սկզբամբ ընդունեց Լօյտի ընկերութեան շողենաւերէն մին վարձելու և մինչեւ Տարտանէլ ընդառաջ երթալու առաջարկն, և յանձնարարեց իւր առեւտրական, Մամիկոնեան Միքայէլ և Մերեթմ-Գուլի՝ Յարութիւն Էֆէնդիներու որպէս զի անմիջապէս Լօյտի ընկերութեան սնորհէին հետ բանակցելով՝ շողենաւ մը վարձեն:

Բաղ. ժողովոյ առեւտրական պէյն և ժողովականներէն Պապի Էֆ. Պապոյեան այս առաւօտ ժամ 3ին Ղալաթիա պիտի գումարուէին կարգադիր Յանձնախմբին հետ, ընդ նախագահութեամբ Պատրիարքական Գեր. Տեղապահ Հօր և ընդունելութեան հարկ եղած ամեն կարգադրութիւնները պիտի ընէին:

Հաւանականաբար երեսփոխանք, Կրօն. և Բաղ. ժողովոյ անդամք շողենաւ պիտի ընդունուին, որ յառաջիկայ չարքած օր ժամ 8ին միջոցները մայրաքաղաքէ պիտի մեկնի և 12 ժամ վերջը Տարտանէլ պիտի հասնի Ամեն. Յարութիւն: Սրբազան ալ կիրակի առաւօտ պիտի կարենայ Տարտանէլ հասնիլ, և հրաւիրակաց շողենաւը փոխադրուելով, ուղղակի մայրաքաղաքս

պիտի գայ երկուշաբթի օր:

Ընդունելութեան մանրամասնութիւնները պիտի հրատարակենք վաղը:

Բաղ. ժողովը դադարեցաւ նաեւ Երեսփոխան Սիմօնի դէմ կարկուռ Էֆէնդիի բացած դատի խնդրով, և այս մասին մինչեւ ցարդ տեղի ունեցած բանակցութիւններն, աղերսագրերը, բողոքագրերն, և այլ գրութիւններն ընթերցաւ:

Դատական դործոց նախարարութեան կողմէ երէկ իրիկուն Ազգ. Պատրիարքարան հասած պաշտօնադիր մը՝ քրիստոնեայ ազգաց (Հայոց և Յունաց) և Հրէից միջեւ վերջին օրերս ծագած անկարգութիւններն յիշեցնելով, և ոստիկանութեան կողմէ այս մասին ձեռք առնուած նախահոգ միջոցները ծանուցանելով, կը խնդրէ որ Ազգ. Պատրիարքարանը՝ քահանայից միջոցաւ՝ յորդոր կարգայ ժողովըրեան, որպէս զի Հրէից դէմ ու է բռնական միջոց ի գործ դնելէ զգուշանայ:

Նոյնիմաստ պաշտօնադիր մ'ալ Յունաց Պատրիարքարանը ղըրկուած է:

Մարտ 27 թուով Երեսփոխան Կաւր արտի կը գրեն մեզ թէ, Ամեն. Կոյայի Սրբազանի հիւանդութիւնը վերստին ծանրացեր և բը ժիշկներն սկսեր են յուսահատիլ:

Վաղապարականի Կեդրոնական վարժարանին ընդհ. տնօրէն Մկրտիչ Էֆ. Գորթիքուզեան վաղը մայրաքաղաքս կ'ապաստուի Տրապիզոնէն:

Կարինէն մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Ամեն. Խըրիմեան Հայրիկ ողջամբ անդ հասեր է, և թէ մտադիր է Երզնկայ եւս հանդիպիլ:

Յաւ ի սիրտ իմացանք թէ, Գեր. Խորէն Նար-Պէյ Սրբազան վերստին հիւանդանալով՝ Պէյիւք. տէրէ փոխադրուած է, ուր իւր քըրովը տունը կը դարձանուի:

ԾԱՂԿԱՔԱՂ

ՅԵՐԵՒԱՆԻ ՄԱՏՆԱԳՐԱՅ

187. Ամեն պարագայի մէջ ըրէ ինչ որ պարտիս. ինչ որ ալ լինի՝ ռամկին կարծիքը, մի՛ փոյթ ընելու:

188. Համբի մը լեզուն լաւագոյն է բան ստախոսի լեզուն:

189. Անձնասիրութիւնն օգտաւորիկ ո'չ հոգմուռոյ՝ ուստի փոթորիկներ կ'ենեն, երբ փոքրիկ ծակ քաջուի:

170. Մեր հայրենիքէն հեռանալու տենէն է որ. կ'զգանք այն բնազդն՝ որ զմեզ յայն կը կապէ:

171. Կանայք ողորմասիրութեան հանձարն ունին. այրերը միմիայն իրենց ոսկին կուտան, իսկ կինն՝ իւր սիրտն ալ կը միացնէ ոսկոյն հետ: Բարի կնոջ մը ձեռք գտնուած միակ ոսկին՝ աւելի շատ աղքատներ կ'ըստփոխէ քան թէ այր մարդու մը ձեռք գտնուած երեսուն մէծիտն: Այսպէս կնային ողորմասիրութիւնը կը նորոգէ ամեն օր հացերու բազմապատկութեան հրաշքն:

172. Սրբութիւնը, երկու սեռի մէջ, բարոյական և ֆիզիքական գեղեցիկեան ու զորութեան աղբիւրն է: Աթէնք պատանին կը կաղմէ իմաստուն և առողջ մարդն:

Եթէ երբեք նամակը քու գտնուելով, գործիս չի գայ ետ տալ զայն:

—Օ'հ, դժուար չէ գուշակել զայդ. ձեզ ըսի թէ նամակը կարելոր է. կը յարեմ թէ՛ քանի մ'անձանց համար վտանգաւոր պիտի լինի, եթէ այդ գիրն օտարներու ձեռք տնջնի. և եթէ չուզէք ինձ յանձնել զայն . . .

—Աւարտեցէ՛ք:

—Թէեւ կը ցաւիմ ձեզ համար, երիտասարդ բարեկամս, բայց պիտի ստիպուիմ մեծ միջոցներու դիմել:

—Նւ. ո՞րք են այդ միջոցներն:

Անձանթը չպատասխանեց. պարզապէս իւր գրուանէն ասորձանակ մը հանելով դիմեց, և տնոր փողն ուղղեց Կոնթրանի վրայ:

Միանգամայն իւր դէմքն անսովոր վայրագութեան արտայայտութիւն մը կ'ստանար. ակուայներով ու ժգնապէս կը խածնէր իւր շըրթերն, և իւր աչքն՝ ժպտուն և գուարժմբար կուրծքով կը տողորուէր և արիւն կը ցայտէր:

Կոնթրան չկրցաւ զսպել առաջին շարժումը. երկու քայլ ետ գնաց անակնկալ յարձակման առջեւ:

Դ.

Բայց և այնպէս տպաւորութիւնը քիչ տեսցո:

—Արեւմտ, զիս սպաննել կ'ուզէ՞ք, ըստ՝ սենեկին չորս կողմը նայելով:

—Գորդ կենացս մէջ պիտի ցաւիմ այս ծայ-

—Ինչ ըսել կ'ուզէք:

—Ըսել կ'ուզեմ, երիտասարդ բարեկամս, թէ նախ մեր նօթութիւնն ու ծառայող պիտի գուհացնեմք . . . և երբ ընթերցանաւորները, թերեւս փոքրիկ ծառայութիւն մը պիտի խնդրեմ ձեզնէ:

—Ինձմէ՞ք:

—Այո բան ձեզ տնհաճոյ կը թուի:

—Ոչ երբեք. բայց դուք զիս չէք ծանօթ:

—Այդ է որ կը խաբէ գձեզ:

—Բնաւ չեմ տեսած դձեզ . . .

—Իրաւ է որ մեր ծանօթութիւնը շատ երկար առեւելի ի վեր չուիտր, սակայն երբ անգամ մը իմ ո'վ լինելու յայտնեմ ձեզ, կը յուսամ որ զիս չճանչնաւ նախատինքը չպիտի ընէք ինձ:

—Արեւմտ, ո'վ էք դուք:

—Նախ ընթերցե՛ք, սիրելի Պ. Կոնթրան, և հաւատացէ՛ք թէ՛ ինձ հետ բան մը չպիտի կորուսանէք՝ քիչ մը սպասած լինելու համար:

Կոնթրան սկսաւ ինչ ինչ երկնաւորներ զգալ. բայց իւր տարիքին մէջ, միտքը թեթեւ է, ախորժակը կորովի, և զգացումը տպաւորութիւններն ընդհանրապէս քիչ կը տեսնէ:

Գառորդ ժամ վերջը, ընդհանրապէս համեղ կերու խումբին՝ որ իրեն տրուած էր, և այն աչնիւ գինիներուն՝ զորս իւր հիւրընկալը կը լեցնէր իւր գաւաթը, գրեթէ բողոքովն մոռցած էր այն տարօրինակ վիճակն՝ յորում կը գտնուէր:

Սակայն, երբ ընթերցն աւարտեցաւ և ան-

Հ. Բ. Ա. Մ. Ա. Կ. Ա. Ն.

Ղալաթի խա, 10 ասորի
Ընթերցող Արեւելի
Օսմ. Բոսն. միացեալ) դուր 17, 10
» » բացուցեալ) դուր 17, 4
» » կէս օրին) 17, 5
Երկրորդ միացեալ Օսմ. Բ. 69 5
Բուսն. երկրորդ ֆոր 42, 25
Թրակիայ Օսմ. Բ. (դ. կ.) 262

Ընթերցող Դրամ

Օսմանեան ոսկի դր. 100
Անգլիական » » 110 7
Գաղղիական » » 87 50
Բոլ » » 90 10
Գրիմից » » 51 15
Գառապոն թուղթ » » 8 90
» » արծաթ » » 89 15
Մէքսիկո տարբ. » » 107 50
Վեցնոց » » 102 20
Հինգնոց » » 102 25
Մէքսիկո » » 98 20
Մանր մէքսի » » 101
Գառապոն » » 106
Ռուսական 5 ֆրանց » —

Թ. Ռ. Ռ. Ս. Ա. Բ. Ա. Ր.
ՄԱՍՆ Բ.

Գրեց, Գրեցիչ Վ. Սրբաշին
Գրին 12 Գրեցիչ
Կը գտնուի ամեն Հայ գրադատաց
քով
Կը գտնուի ամեն Հայ գրադատաց
քով

ՏՕԲԹԵՐ Ն. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Մասնագէտ հիւանդութեանց կա-
նոն, իւրեանց և տղայոց
Կը գտնուի ամեն օր ժամը 7
էն մինչ 11 Պօլիս Երեւն-ճամբի մէջ
Կայսերական նամակատան դիմաց
Նոր Երեւնի գեղարարներ, իսկ կիւ-
րակէ օրերը կէս օրէն վերջը Բերա
Աստան փողոց թիւ 1 իւր տունը :

ՀԱՅ ԹԵՍԻԱՆԱՆ

Թանգարան, Երեւնի Երեւնի Երեւնի 70
Այս վաճառատունը որ մէկ տարեկա-
նէն ժամանակէ հետեւ իւր յաճախորդ-
ները գոհացնելու ջանք չէ խնայած,
կը ծախսեցան թէ 2 խնայողներ և ճա-
նալի բերքերէն այս անգամ դանդաղ
տեսակ (չայ) բերել տուած է յատկա-
պէս, և կը խնայէ սիրելի ազգայիններէ,
մասնաւորապէս իւր զօրութեան համար
օնհիշներէ որպէս զի հաճին դէպք մի-
անգամ ի մտոյ տեսնել իւր սպարա-
ներն և փորձել թէ՛ անտակաւ լաւու-
թիւնը, և թէ՛ գինը անտակաւ լաւու-
թիւնը :

Ս. Ե. Ի. Ա. Կ. Ա. Ր.

Ռուսական Աժադանի անխորհրդակ,
ընտրի և թարմ
Վաճառելի մեծ ու փոքր քա-
նակութեամբ
Յաճախորդք պէտք է գինն առ-
թաւնէն թ. 2-րդին
Կ. Պօլիս Պաշտօն-գառու թաւ
խան թիւ 62
Գրին 40 դահեկան

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅ

ՊԱՏԻՆԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅ
Բ. ՏՊԱՌԱՌԻԹԻՆ
Թարգմանիչ ԿԱՐԱՊԵՏ Ս. ԻԻԹԻՃԵԱՆ
Հրատարակիչը
Նշան Կ. Պէրդիսեան Ե. Ս. Տեւիշեան
Հրատարակուեցաւ Գ. հատորին
4րդ տետրը :

ՍԱԲԱ ՔՕՆՍՍՈՒՆԹԻՆ

ՍԻՐԱՎԵՊ Լ. ՀԱՆԵՎԻ
Թարգմանիչ Օրէնք Ե. Օրէնք
Կը ծախուի ամեն Հայ գրադատաց
քով թիւ 10 դր. Կը գտնուի ամեն
Հայ գրադատաց քով
ԳՐԱՎԱՃԱՌ-ԹՂԹԱՎԱՃԱՌ
Բ. ՍԱՐԱՎԵՊ ԵՒ ԸՆԿ.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՎԱՃԱՌԻՆ

Մ. Պ. ԱՍԲԱՆԱՅԵԱՆ
ԳՐԱԳԻՏՈՒԹԻՆ
(Նոր Երեւնի)
Մասն Ա. ՈՃ
Հատոր Ա. 10 դր
» Բ. 10 »
Բանալի 15 »
Գ. Վ. ՍՐԱՎԱՅԵԱՆ
ՀԱՍՏԱՎ-ՀԱՏԱՎ
Հայկական դատաւար տեղագրու-
թիւն, վիճակագրութիւն, գեղար-
կան երգեր և այլ գրադատաց թիւ
հատարարական և կարեւոր մի գործ,
որպէս գրին է 10 դր. Կը գտնուի
Բ. Արեւելի և Ընթ.

ՃԱՆՈՒ

ԱՐԴԻ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Ծրագրի յաշիւ-հաշիւ լեզու-
Բ. Տպագրութիւն
Աշխատարեւոյ Ա. Պիպի-ճեւան
Ամբողջ գործն, որ 400 երեսներէ
կը բաղկանայ, հրատարակուեցաւ
երկու մասամբ և կը ծախուի
Ա. մասն ի գին 5 դր.
Բ. » » 7 »
Երկու մասերն միասին կազմեալ,
թիւ 12 Կը գտնուի 12 դր.
Երկու մասերն միասին կազմեալ,
թիւ 13 Կը գտնուի 13 դր.
Առաջին մասն առանձին չծախ-
ուի :
Կեդրոնատեղին է «Երազական
գրատուն», հեղինակին քով, Բա-
կոբեան ուն թիւ 14 :

ԿՈՒՆԵՏԵԹԻԼ-ԼՈՒՂԱԹ

ԲԱՌԱՐԱՆ
ՖՈՒՆԵՏԵՆԻ Ի ԹՈՒՐԿԵՆԻ
Աշխատարեւոյ
Մէքսիկո Երեւնի և Մէքսիկո
Պաշտօնագրի Հրատարակչի կրթութեան
Գրադատութեան սենեկի
Հրատարակիչ Գրեցիչ Պաշտօնագրի
Այս բաժնարան, պարտաւորեալ ար-
ւեստական և գիտական բաժնու ճո-
րտութեամբ, բացառութեամբ յատկա-
կողմեամբ իւր տեսակին մէջ առաջինը
կը համարուի : Սոյն գործը յարգ չը-
րատարակուած ֆրանսերէն-թուրքերէն
բաժնագրոց վրայ սա առաւելութիւնն
ալ ունի որ թուրք տառերով տրուած
բացառութեան լատին տառերով
եւ նշանակուած են անոր մէջ, մաս-
նաւորապէս ի վերաբերեալ օտարազ-
եաց :
Մասնաւոր խնամքով, գեղեցիկ և
մաքուր տպագրութեամբ տեսար առ
տեսար ի լայն կ'ընծայուի Արամեան տը-
պարանէն :
Առաջին հատորն որ երեսուն երկու
երեսներով երեսուն եւ մէկ տետրակ-
ներէ բաղկացեալ է՝ տեսար առ տետր
հրատարակուեցաւ յետոյ կազմուած կը
վաճառուի ի գին 60 դահ. արծաթ :
Բ. հատորին 28 րոպ տետրն եւս
հրատարակուած է եւ կը վաճառուի
ի գին 2 դահ. արծ. իւրաքանչիւրն :

ՏՈՐԵՐԻ

ՕՍՏԱՆԵԱՆ ԼԵՋՈՒԻ
Երկրորդ Տպագրութիւն
Երկարութեան Մէքսիկո Արեւելի
Կը ծախուի ամեն Հայ գրադատաց
քով և ծախուած Պօլիս և Երեւնի տ-
ղայներու քով ի գին 6 դր. Կը գտնուի :

ԿՈՒՆԵՏԵՆԻ ՈՋԻ

ՅՕԳՈՒՏ ՀԱՍՏԱՎԱՅ
ԳԵՂԱՐԱՆ ՆՈՐՄԱԼ
(ՀԱՐԱՐԻ Ե. ԵՄԻՐԱՆԵԱՆ)

Պատիւ ունի ծանուցանել
յարգող հասարակութեան թէ,
տարւոյ սկիզբէն նոր դեղարան
բացած է Կ. Պօլիս, Սուլթան
Մահմադի գաւառներին ճիշդ
գէտը, ուր դեղագործներ կը պատ-
րաստուին ամենայն խնամով և
ճշգրտութեամբ, մանաւանդ գեղե-
րուն թարմութեան և մաքրու-
թեան կողմէ ըստ ամենայնի գո-
հացուցիչ կը պալու :
Կը գտնուին անդ նաեւ փին-
քիայի աղիւղ գինիներ, ընտիր
փոխադներ, հանքային ջուրեր,
մաղի ներկեր, որք մեծապէս
կ'օգնեն նաեւ թեւերն անհե-
տայնելու, գաղղիական և անդ-
լիական ամեն տեսակ պատրաստ
գեղեր և ին. և ին.

ԳԻՆԵՐԸ ԻՍՏԱՆ ԱՅՎԱՆ :
Յիշեալ դեղարանն յաճախող
երեսներ թիւ 12 Կը գտնուի Երեւնի
հիւանդները, Ամեն երկուշաբթի
ժամ 3 էն մինչեւ 5 հանրածանօթ
և հաշակաւոր անխորհրդ Տօթէօր
մը ներկայ պիտի գտնուի աչքի
ամեն տեսակ հիւանդութիւնները
գարման եւ համար : Երեւնի թիւ
օրերը ժամ 3 էն մինչեւ 5 ար-
քունի թիւ 12 Կը գտնուի Երեւնի
ուսուցիչներէն մին ամեն տեսակ
հիւանդութեանց համար, չորեք-
շաբթի ու չորաթիւ օրերն ալ ժամ
4 էն մինչեւ 8 Տօթէօր ճոր-
ճիւտէն, մասնագէտ ջրային հի-
ւանդութեանց, և մասնաւորա-
պէս գիշտութեան հետեւանք եւ
զոյ ախտաց, նախապէս և ճիւղարար
պիտի գարման իւրեւ զիմուղ կա-
րու հիւանդները :

Ա. Չ. Գ.
Լաւալիս Երեւնի կը ծախուի
նաեւ Պաշտօնագրու չորսու
Պօլիս և Երեւնի տղայներուն խա-
նութը :

Ա. Չ. Գ.

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ
ՆԱԳՐԱՆԵԱՆ
Պաշտօնագրի Թանկի փողոց թիւ 59
ճիւղ, դեմ առ դեմ աղբիւրին
Մ. Հ. Տեւիշեանի վաճա-
ռատան մէջ կը գտնուին նախա-
կինաց վերաբերեալ ամեն տեսակ
տպարանքներ, որպիսիք են, լաւ-
գիւժ, սպորական, լաւ եւ բնորո-
ղայն (Մարմինի քաւ) շաքար,
թրիւնիւթի, Մարմինի և չորան-
տայի, աչքեւոյ տեսակ բար-
մաշիւթերէ պատ, Յրանալի
բուն Գրեցիչի Սիւլթանի թարմիւղ
Նարթիւրի և ճէշտայի մաքարն ու
շէշտայի, բրինձ, Մարմինի և Բի-
զոն առաջին կարգի, անուշեղե-
նի և լոմարեղենի յատուկ լաւա-
գոյն աղիւրներ, Բանտիոյ եւ Այ-
վալիւրի ընտիր տաճաւ, քրաւ, ճէշ,
քարիւղ (կաղ), ի մի բան, այն
վաճառատան մէջ կը ծախուի իւր
ամեն տեսակներով լաւագոյն
այն պիտանի բաներու, որք ա-
ռեւալական այն ճիւղին կը վե-
ժարեան :

ԳԻՆԵՐԸ ԳՈՀԱՅԱՆՈՒՄԸ
ԱՅՎԱՆԻ ՉԻՍՏ

Ժամօթն անձամբ սեղանին վրայ դրաւ այն պը-
տուղներն և համապատասխան, յորոց կը բաղկա-
նար աղանդէրն, յանկարծ իւր իրական վիճա-
կին վերահաս եղաւ, և հետաքրքիր նայուած-
քով մը իւր հիւրընկալին դարձաւ :
Միւս կողմէ, ինքզինք թեթեւապէս ողե-
ւորեալ կ'զգար, և ճշմարտեմ ըսելով, այս փոք-
րիկ ընթերցելի խորհրդաւոր կողմը բոլորովին
անհասկոյ չէր իւր արկածախնդիր բնաւորու-
թեանն :
— Եթէ չեմ սխալիր, ըսաւ այն տունն հաս-
տատ և անվերջ ձայնով մը, աւաթիկ հասած
ենք հանդիսաւոր վայրկեանին, և վերջապէս պի-
տի հասկնաւ այն հանդիսակն լուծումն, որ կէս
ժամէ ի վեր ճակարի վրայ կ'ախառնէ Ծամոկ-
լէսի սրոյն պէս :
Իւր հիւրընկալն սկսաւ խնդալ :
— Ահ, ահ, հետաքրքիր էք, ըսաւ անոր
աջացը մէջ նայելով :
— Զեմ ժխտեմ :
— Լաւ ուրեմն, այդպէս թող լինի. ժամա-
նակը կը յառաջանայ, և կարծեմ հաղիւ տաան
և հինգ վայրկեան ունինք :
— Տեսնե՞նք ուրեմն :
Վայրկեան մը լուռութիւն տրեց. յետոյ ան-
անձամբ սկսաւ խօսիլ :
— Եթէ լաւ տեղեկացած եմ, ըսաւ, վերջին
գիշերը ձեզ իբրեւ ընկերակից ունեցած էք
մարդ մը՝ զոր ճանաչուեալ վրայ վերաւորեալ դը-
գտած էիք :

— Ճիշդ է, ըսաւ կոնկրետ, այս սկզբնա-
ւորութեան վրայ դարձեալ :
— Ենամեցիք այս մարդն, շարունակեց իւր
խօսակիցը, կառքին մէջ ընդունեցիք զայն, և
քիչ մը տեղ ձեզ հետ ճանապարհէ յետոյ, Ահն
հասնելու փոխան յանկարծ բաժնուեցաւ ձեզնէ :
— Եւ կ'երեւի թէ խոհեմաբար դարձած է,
որովհետեւ իրեն համար վտանգ կար աւելի հե-
ռին երթալու մէջ :
— Թեքեաւ :
— Միթէ կը ճանչնէք զայն :
— Քաջ կը ճանչնամ :
— Վերջապէս, ի՞նչ ըսել կ'ուզէք :
— Աս կ'ուզեմ ըսել թէ, այն մարդն՝ զոր
կը խօսիմ իւր վրայ կարեւոր նամակ մը ունէր.
փոխաբերաբար համար տապալարած միջոցին, նամակն
իւր տակ տակ ինկած է, և յիշաւ կամ յան-
կարաւ կը կարծէ որ ուրեւ առած էք զայն :
Կոնկրետ խորաթմախաց նայուածք մ'ուղ-
ղեց իւր հիւրընկալին :
— Արեւմտեւ եւս կ'ուզէ՞ այս նամակն, ըսաւ
դանդաղ ձայնով մը :
— Այո :
— Եւ ձեզ յանձնած է զայն գալ առնու-
պաշտոնը :
— Այո, . . . կը հասկնայ :
— Շատ լաւ . . . այժմ վերջին մութ կէտ
մը միայն կը մնայ, զոր պէտք է լուսաւորել :
— Ո՞րն է այդ :
— Կը բաղձամ գիտնալ թէ՛ ի՞նչ պիտի ընէք,